

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - ДОО
към 31 декември 2022 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е публична институция, която управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт. Националният осигурителен институт е компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване по отношение на паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт, паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Националният осигурителен институт е юридическо лице, което се състои от Централно управление със седалище в град София и териториални поделения (ТП) във всеки от 28-те областни центрове на страната.

Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Общият брой на второстепенните разпоредители с бюджет към НОИ за периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г. е 28:

1. ТП на НОИ - Благоевград
2. ТП на НОИ - Бургас
3. ТП на НОИ - Варна
4. ТП на НОИ - Велико Търново
5. ТП на НОИ - Видин
6. ТП на НОИ - Враца
7. ТП на НОИ - Габрово
8. ТП на НОИ - Добрич
9. ТП на НОИ - Кърджали
10. ТП на НОИ - Кюстендил
11. ТП на НОИ - Ловеч
12. ТП на НОИ - Монтана
13. ТП на НОИ - Пазарджик
14. ТП на НОИ - Перник
15. ТП на НОИ - Плевен
16. ТП на НОИ - Пловдив
17. ТП на НОИ - Разград
18. ТП на НОИ - Русе
19. ТП на НОИ - Сливен
20. ТП на НОИ - Силистра
21. ТП на НОИ - Смолян

22. ТП НА НОИ - Стара Загора
23. ТП НА НОИ - София -Град
24. ТП на НОИ - София – Област
25. ТП на НОИ - Търговище
26. ТП на НОИ - Хасково
27. ТП на НОИ - Шумен
28. ТП на НОИ - Ямбол

Балансът на НОИ към 31.12.2022 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г. и ДДС № 08/22.12.2022 г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2022 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2022 г. на бюджетните организации.

Със Заповед № 1016-40-1405 от 29.12.2021 г. е утвърдена Счетоводната политика на НОИ за 2022 г. Същата е разработена в съответствие с действащото счетоводно законодателство, сметкоплана на бюджетните организации и всички нормативни документи, отнасящи се до дейността на бюджетните организации. Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана в системата на НОИ е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет, е надеждна и представя вярно и честно финансовото и имуществено състояние на НОИ.

Счетоводната политика на НОИ съдържа специфични принципи, правила и процедури за организация на отчетността при изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и финансовите отчети.

При признаването и оценяването на представените в годишния финансов отчет за 2022 г. позиции са спазени регламентираните в чл. 26 от Закона за счетоводството принципи, а именно:

➤ действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

➤ последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

➤ предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

➤ начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

➤ независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

➤ същественост - предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са незначителни или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма

яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неясното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

➤ компенсиране - предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

➤ предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

➤ оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В съответствие с изискванията на чл. 16, ал. 1 от Закона за счетоводство в НОИ са утвърдени Правила за документооборота на счетоводните документи, които определят реда за движение на счетоводните документи в НОИ от момента на тяхното съставяне или получаване до окончателната им обработка (оформяне), движение, използване, предаване за съхранение в постоянния счетоводен архив и унищожаването им.

Към 31.12.2022 г. в НОИ се работи по:

- проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект. BG05M9OP001-6.005-C01 „Запази mc+“, съвместно с Агенция по заетостта

Същите са намерили отражение в Баланса на НОИ към 31.12.2022 г., отчетна група „СЕС“.

Класификацирането на приходите и разходите е съобразно със сметкоплана на бюджетните организации, индивидуалния сметкоплан на НОИ и единната бюджетна класификация за 2022 година, утвърдена от министъра на финансите.

Пристигят в Счетоводната политика подход за отписване на стоково-материални запаси при тяхното потребление с средно-претеглена величина (цена).

Текущото счетоводно отчитане в НОИ е организирано по определения със Закона за счетоводството ред и се извършва по способа на двустранното счетоводно записване.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи“ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преопенки“.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред, синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Групирането и разпределението на разходите по икономически елементи е съобразено със спецификата на отделните структурни звена и дейностите, извършвани от НОИ.

За счетоводното отчитане на стопанските операции се използва единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт “Торнадо”, което значително

намалява времето за обработка на първичните счетоводни документи, извеждане на необходимите справки в искания разрез, извършване на текущо наблюдение на счетоводната отчетност в ТП на НОИ, което от своя страна минимизира риска от допускане на грешки.

Съгласно указанията на Министерството на финансите, отчетността в НОИ е организирана в три отчетни групи – „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ и „Други сметки и дейности“.

За тези отчетни групи НОИ изготвя баланс на:

- Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;
- Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;
- Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

В обхвата на групата "Бюджет" се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

Отчетна група „СЕС“ включва аналогично същите елементи, по финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитани се в посочената група.

В отчетна група „ДСД“ се отчитат получените от НОИ чуждите средства, капитализацията на дълготрайните материални активи, изписани на разход при придобиването им в отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс.

Чрез прилагането на въведената счетоводна система се цели осигуряване на всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции, получаване на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представляваща най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието, междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии, прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието индивидуален сметкоплан, прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието счетоводна политика.

Счетоводното отчитане на извършените разходи и приходи от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане - разходите се отразяват по сметките от гр. 60 "Разходи по икономически елементи", а приходите по сметките от гр. 71 "Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия".

Съгласно заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите и на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси, НОИ изготвя консолидиран финансов отчет за периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г., който включва:

- ❖ Баланс към 31.12.2022 г.;
- ❖ Отчет за приходите и разходите;
- ❖ Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства, обобщен за НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет към него;
- ❖ Обяснителна записка.

Отчетът е изготвен в лева, като степента на точност на стойностите в него е до втория знак след десетичната запетая.

Спазени са изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2022 г., указанията, дадени с ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите. Относно прилагането на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от МФ – дирекция "Държавно съкровище" писма и указания по

отделни въпроси, касаещи отчетността на бюджетните организации, и утвърдената Счетоводна политика на НОИ.

Във финансовия отчет на НОИ към 31.12.2022 г. са обобщени отчетите на 28-те второстепенни разпоредители с бюджет.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години се отчетат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2021 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2022 г., отнасящи се за 2021 г. През 2022 г. за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20 от 14.12.2004 г. Сторнирани са начислените по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ разходи за 2021 г., платени през 2022 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ вземания по фактури за 2021 г., приходите по които са постъпили през 2022 г.

Сторнирани са начислените през 2021 г. по сметка 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери и здравно-осигурителни дейности“ средства за компенсации и за запазване на заетостта, които са изплатени през 2022 г. в размер на 82 000 000 лв. Към 31.12.2022 г. по сметка 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери и здравно-осигурителни дейности“ са начислени средства за компенсации и за запазване на заетостта, които са изплатени през 2023 г. в размер на 4 885 лв.

Корективите за задължения към доставчици, местни лица са отразени по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ като крайното кредитно салдо към 31.12.2022 г. е в размер на 515 027 лв. В съответствие с т. 49 от ДДС 20/2004 по сметката са начислени всички разходи за отопление, вода, телефон, наеми и други, независимо от това, че фактурирането от доставчиците и получаването на фактурите през 2022 г., предвид обстоятелството, че разходите се начисляват през периода, през който са възникнали, независимо дали е извършено плащане. Същите през месец януари 2023 г. са сторнирани.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. АКТИВ НА БАЛАНСА.

Сумата в актива на баланса в раздел А. Нефинансови активи е в размер на 74 031 895 лв., която се разпределя както следва:

Група I. Дълготрайни материални активи (ДМА) е с отчетна стойност 72 378 327 лв.

В сравнение с предходния отчетен период ДМА имат намаление от 2 556 342 лв. Структурата на ДМА е както следва:

1. **Сгради** с отчетна стойност 59 372 556 лв. По този елемент от баланса се наблюдава увеличение спрямо предходния период в размер на 788 718 лв., формирано от:

- приключилени строително-ремонтни дейности на сграда в с. Минерални бани, Хасковска област и увеличена стойност на същата в размер на 1 602 198 лв.;
- начислени амортизации за периода в размер на 1 352 093 лв.;
- придобито безвъзмездно офис помещение в ТП на НОИ Разград в гр. Исперих на стойност 3 750 лв.;

- прехвърлена сграда от ТП на НОИ Разград на Областна администрация в Разград на стойност 29 680 лв.;
- прехвърлена сграда от ТП на НОИ Хасково на Областна администрация в Хасково на стойност размер на 156 298 лв.;
- увеличена стойност на сграда – архивохранилище след приключен основен ремонт в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 539 042 лв.;
- увеличена стойност на хале в архивохранилище след приключен основен ремонт в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 281 603 лв.;
- отразена обезценка на сгради в ТП на НОИ Хасково и ТП на НОИ Търговище за 62 664 лв.;
- намалена стойност на административна сграда ТП на НОИ Бургас - отписани активи на стойност 16 417 лв.;
- прехвърлена сграда от ТП на НОИ Търговище на Община Омуртаг на стойност 35 956 лв.;
- отписана амортизация на стойност 15 235 лв.

2. **Компютри, транспортни средства и оборудване** на обща стойност 8 850 468 лв.

По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 948 010 лв. формирано от:

- начислени амортизации в размер на – 3 711 828 лв.;
- отписана амортизация за 95 588 лв.;
- придобит високонадежден клъдър на стойност 359 935 лв.;
- закупен UPS в ТП на НОИ В. Търново на стойност 1 200 лв.;
- закупени външни дискове на стойност 83 491 лв.;
- заприходена охладителна система в ТП на НОИ Варна за 83 880 лв.;
- придобито електрическо табло в ТП на НОИ Търговище на стойност 2 526 лв.;
- закупени 2 бр. радиометри на стойност 10 656 лв.;
- изграден СОТ в ЦУ на НОИ на стойност 16 952 лв.;
- бракувани климатици на стойност 4 686 лв.;
- бракуван автомобил на стойност 3 116 лв.;
- придобит високонадежден клъдър на стойност 407 902 лв.;
- модернизация и реинженеринг на контактен център за 37 413 лв.;
- закупен преносим компютър – лаптоп на стойност 1 499 лв.;
- закупени монитор, уебкамери и слушалки на обща стойност 2 712 лв.;
- придобит прецизен климатик на стойност 58 656 лв.;
- придобита моторна коса на стойност 899 лв.;
- продаден автомобил – бус на стойност 3 280 лв.;
- закупени 2 бр. скенери в ТП на НОИ Плевен на стойност 2 646 лв.;
- закупен UPS в ТП на НОИ Търговище на стойност 1 729 лв.;
- заприходен комуникационен шкаф в ТП на НОИ Хасково на стойност 6 721 лв.;
- заприходена централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ на стойност 1 130 921 лв.;
- заприходена климатична техника в ТП на НОИ Хасково на стойност 74 461 лв.;
- заприходен подежник в ТП на НОИ Хасково на стойност 13 417 лв.;
- система за видеонаблюдение ТП на НОИ Хасково -11 433 лв.;
- СОТ в ТП на НОИ Хасково на стойност 18 072 лв.;
- заприходени 2 бр. UPS в ТП на НОИ Хасково на стойност 8 831 лв.;
- заприходена пожаро-известителна инсталация в ТП на НОИ Хасково на стойност 32 195 лв.;
- заприходена вентилационна система в ТП на НОИ Хасково на стойност 4 783 лв.;
- заприходен водомер в ТП на НОИ Хасково на стойност 950 лв.;

- заприходена система за управление на клиентопотока в ТП на НОИ Ямбол на стойност 15 148 лв.;
 - изграждане на аварийно евакуационно осветление в ЦУ на НОИ на стойност 40 791 лв.;
 - пожаро-известителна инсталация в ТП на НОИ Благоевград на стойност 13 066 лв.;
 - заприходени активи – климатици в ТП на НОИ Бургас на стойност 12 150 лв.;
 - придобити 23 бр. климатици в ТП на НОИ Велико Търново на стойност 31 314 лв.;
 - разширение на системата за видеонаблюдение в ТП на НОИ Габрово за 2 436 лв.;
 - система за контрол на достъпа в ТП на НОИ Кърджали, Кюстендил, Монтана, Пазарджик и Хасково на обща стойност 45 900 лв.;
 - придобити 5 бр. колонни климатици в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 25 560 лв.;
 - пожаро-известителна инсталация в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 11 564 лв.;
 - система за видеонаблюдение в ТП на НОИ Кюстендил за 18 000 лв.;
 - закупен газов котел в ТП на НОИ Разград за 6 010 лв.;
 - система за видеонаблюдение в ТП на НОИ Русе и Хасково на обща стойност 25 396 лв.;
 - придобита асансьорна уредба в ТП на НОИ Силистра за 33 877 лв.;
 - система за управление на потока от клиенти в ТП на НОИ Стара Загора на стойност 24 100 лв.;
 - закупени 4 бр. климатици в ТП на НОИ Търговище на стойност 14 310 лв.;
 - пожароизвестителна система в ТП на НОИ Шуми на стойност 1 738 лв.;
 - закупени 12 бр. конвектори в ТП на НОИ Ямбол на стойност 10 349 лв.;
 - изграждане на системата за видеонаблюдение в ТП на НОИ Ямбол за 1 046 лв.;
 - закупени 7 бр. UVC дезинфектиращи уреди в ЦУ на НОИ за 11 088 лв.;
 - придобита принтерна система в ЦУ на НОИ на стойност 35 904 лв.;
 - надграждане на с-ма на на фърмуер в ЦУ на НОИ за 10 549 лв.;
 - отразена обезценка на активи на стойност 31 659 лв.;
 - прехвърлен актив в дейност „ДСД“ - ТП на НОИ Варна на стойност 1 120 лв.;
 - бракувани активи след проведена инвентаризация на обща стойност 55 232 лв.
3. **Стопански инвентар и други ДМА** на стойност 140 099 лв., или намаление спрямо предходния период с 38 205 лв., формирано от:
- начислени амортизации в размер на 34 111 лв.;
 - закупени 2 бр. мобилни телефони на обща стойност 4 500 лв.;
 - закупена машина за унищожаване на документи в ТП на НОИ Бургас на стойност 1 475 лв.;
 - отразена обезценка на активи в ТП на НОИ Бургас на стойност 1 948 лв.;
 - отразена обезценка на пожароустойчива врата в ТП на НОИ Враца на стойност 861 лв.;
 - отразена обезценка на ограда в архивостанство в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 7 259 лв.
4. **ДМА в процес на придобиване** на стойност 1 977 534 лв., или намаление спрямо предходния период в размер на 2 358 845 лв., формирано от:
- изградена охладителна система в ТП на НОИ Варна за 83 880 лв.;
 - приключени строително - ремонтни дейности на сграда в с. Минерални бани, Хасковска област за 1 088 950 лв.;
 - изградена централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - високо тяло в размер на 1 586 910 лв.;
 - изграждане на централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - ниско тяло в размер на 817 380 лв.;
 - изградена оптична свързаност в ТП на НОИ Кърджали за 6 690 лв.;

- извършване на основен ремонт на вертикални щрангове в ТП на НОИ Бургас на стойност 141 950 лв.;
- извършване на ремонт на В и К инсталации и санитарни помещения в ТП на НОИ Бургас на стойност 72 623 лв.;
- приключен основен ремонт на сгради в ТП на НОИ Кюстендил на стойност 624 098 лв.

5. Земи, гори и трайни насаждения на стойност 2 037 670 лв.,

В група **II. Нематериални дълготрайни активи** са отчетени 789 424 лв., или намаление спрямо предходния период с 189 367 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на 898 176 лв.;
- придобит софтуер за модернизация и реинженеринг на контактен център на стойност 278 324 лв.;
- придобити софтуерни лицензи Ciskona стойност 344 686 лв.;
- придобит лиценз надграждане софтуерен фърмуер на стойност 85 799 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи** са отчетени 864 144 лв. Увеличението спрямо предходния период е в размер на 175 596 лв. и се дължи основно на придобити краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др. Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел Б. Финансови активи в баланса са отчетени 141 195 436 лв., както следва:

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 70 310 000 лв. В тази отчетна група се отчита дяловото участие на НОИ в търговски дружества с държавно участие. Търговското дружество, в което НОИ има участие е „Профилактика рехабилитация и отдих“ ЕАД (ПРО ЕАД). Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени стойности.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на 68 539 083 лв., или намаление спрямо предходния период от 1 062 456 087 лв., както следва:

Публични държавни/общински вземания в размер на 809 450 лв. В сатия са включени вземания по наказателни постановления отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“, които са в размер на 482 709 лв. и е отчетено намаление спрямо предходната година в размер на 373 648 лв. Към 31.12.2022 г. размерът на събираните от НОИ вземания по наказателни постановления е 52 300 лв. В размера на публичните държавни/общински вземания е включена и сумата, отразена по корективна сметка 4961 Корективи по вземания от местни лица в размер на 326 741 лв.

Вземания от клиенти –4 417 лв., или намаление в размер на 99 287 лв. спрямо предходния отчетен период. В намалението на баланса са отразени начислените и постъпилите вземания от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“.

Предоставени аванси са в размер на 5 521 578 лв., или увеличение в размер на 4 279 199 лв. Увеличението на средствата, отчетени от ЦУ и ТП на НОИ представлява разходи за аванси, платени по сключени договори с доставчици.

Други вземания –62 203 637 лв. или намаление в размер на 1 084 017 732 лв., което се формира както следва:

1. Във връзка с промените по т. 2, ал. 2, чл. 20 от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ 106 от 2013 г. в сила от 01.01.2014 г.), касаещи вземанията, установени с разпореждания по ревизионни актове и изключването им от обхвата на средствата,

отчитатани като приход по бюджета на НОИ, движението на средствата по вземания, установени с разпореждания по ревизионни актове се отчитат като “възстановен разход” за съответния фонд, от който е изплатено обезщетението. Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии”. Към 31.12.2022 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 337 360 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 1 232 957 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица” и са в размер на 10 507 875 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 2 781 909 лв. В изпълнение на ангажиментите си по ПМС № 55 от 30 март 2020 г.(и последващи ПМС, свързани с тази дейност) за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. са установени с разпореждания по ревизионни актове за неправомерно получени компенсации и отразени в сметка 4299 „Вземания по изплатени компенсации по ПМС”, чийто размер към 31.12.2022 г. е 1 407 739 лв, от които за събиране от НОИ 436 148 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания”, чрез която са диференцирани на вземания, събирани от НОИ и вземания, събирани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 10 801 960 лв., в т. ч. надвзетите пенсии – 2 104 403 лв., надвзети компенсации запазване на заетостта – 971 591 лв., обезщетения за безработица и обезщетения за временна неработоспособност – 7 725 966 лв. (Таблица 2).

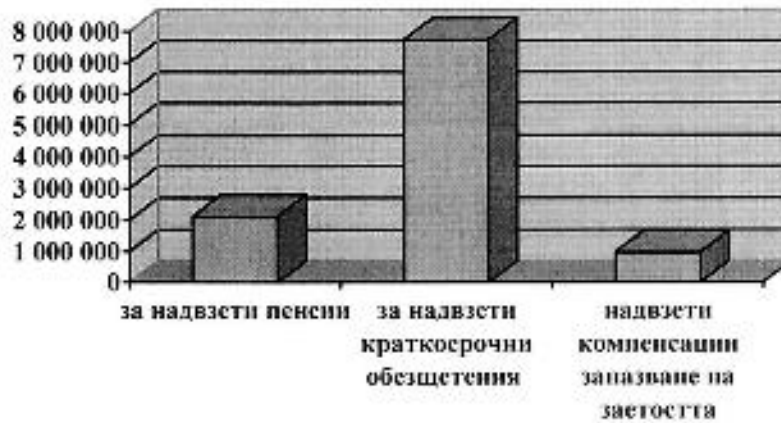
Таблица 1

Вземания от главници, събирани от НОИ

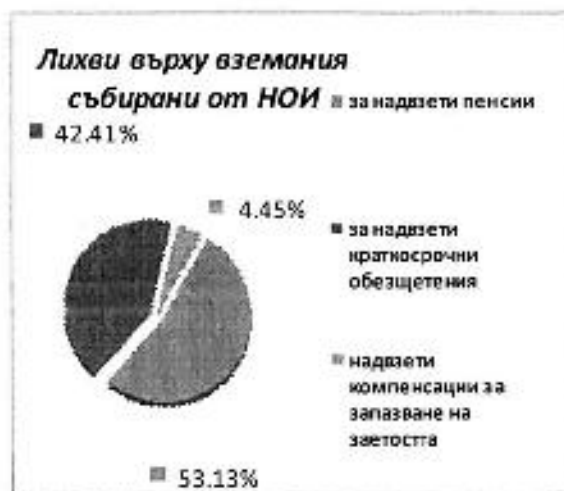

Вземания от главници, събирани от НАП

2. Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 7 110 293 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 706 510 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 723 648 лв.; лихви по надвзети пенсии – 906 763 лв. и лихви по надвзети компенсаци за запазване на заетостта – 76 099 лв.) и предадените за събиране от НАП са 5 403 783 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 3 378 040 лв.; лихви по надвзети пенсии – 1 868 377 лв. и лихви по надвзети компенсаци за запазване на заетостта – 157 366 лв.).

3. В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 "Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)" са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 63 962 лв., вземания по кредитни известия в размер на 31 564 лв., вземания по надвзети пенсии по изпълнителни дела в размер на 276 192 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация - за присмане и съхранение

на разплащателните им ведомости в размер на 12 758 лв. (10 753 лв. - събирани от НОИ и 2 005 лв. - събирани от НАП).

4. За отчитане на средствата за безработица, изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4858 "Други вземания от други държави (финансиращи позиции)". Размерът на тези средства към 31.12.2022 г. е 5 153 лв.

5. В размера на други вземания се включват и дължимите от служители удържани суми от възпаграждения, отчетени по сметка 4213, чиято стойност е 1 556 лв.

6. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ в размер на 17 755 382 лв. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за ДОО.

7. В размера на други вземания се включва и сумата по сметка 4671 „Разчети с централния бюджет за събрани средства и извършени плащания“, които представляват средства от натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица, които са променили осигуряването си от Универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ по чл. 129, ал.12,13,14 от КСО. Начислените средства към 31.12.2022 г. са в размер на 7 227 805 лв., като същите са постъпили по сметката на НОИ през януари 2023 г.

8. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4857 "Др.взем.от др.държави/пр./р. позиция/ПОБ" за реимбурсации от страни от ЕС и е в размер на 313 771 лв.

9. По сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“ е отразена сума постъпила в последния работен ден на годината по банковата сметка на НАП за събиране на приходите за социалноосигурителните фондове към НОИ. Към 31.12.2022 г. салдото по сметката е в размер на 14 152 225 лв. През месец януари 2023 г. тези суми са възстановени служебно от обслужващите банки по съответните сметки на ЦУ и ТП на НОИ, като операциите са отчетени, чрез кредитиране на сметка 4885 „Вземания от други дебитори - местни лица (финансиращи позиции)“.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по левови и валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 2 346 354 лв. Същата представлява наличност по левови и валутни сметки. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимашите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимашите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата равностойност на остатъка по валутните сметки в края на периода е в размер на 272 626 лв. В НОИ е възприета счетоводна политика за ежемесечна преоценка на валутните средства по банковите сметки, като положителните и отрицателни преоценки се отразяват в кредита и дебита на сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **A. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 141 087 003 лв. Отразено е намаление в негните активи през отчетния период в размер на 911 200 115 лв.

В раздел Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средствата са разпределени както следва:

В група **I. Дългосрочни задължения** няма отчетени стойности.

В група **II. Краткосрочни задължения** са отчетени средства в размер на 54 242 113 лв., като е формирано намаление от 152 738 943 лв. по статии, същото е разпределено както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 1 266 629 лв. или увеличение в размер на 51 762 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет.

2. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии* - 40 249 407 лв., като е формирано намаление с 154 518 299 лв. в сравнение с предходния период. Размерът на тези задължения се дължи основно на начислени парични обезщетения за безработица, които ще бъдат платени през 2023 г. .

3. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 213 251 лв. или увеличение спрямо предходния период с 11 455 лв. Сумата се формира от начислен данък добавена стойност и данък за месец декември платен през месец януари 2023 г. В тази статия на баланса са отчетени и разчетите на ЦУ и ТИ на НОИ във връзка с начислените и платени средства за данък върху приходите на бюджетните организации, съгласно ЗКПО.

4. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 4 326 лв. или намаление спрямо предходната година с 3 188 лв.

5. *Задължения към персонала* в размер на 2 691 672 лв., или увеличение спрямо предходния период с 396 960 лв. Основно формираното увеличение е в резултат на начислен коректив за персонал в по-голям размер спрямо предходния период и начислени разходи за възнаграждения.

6. *Други краткосрочни задължения* в размер на 9 816 828 лв. или увеличение спрямо предходния период с 1 322 367 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания, които са в размер на 7 950 520 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2022 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през януари 2023 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2021 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през месец януари 2022 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 471 лв. Тази сума се формира от извършени разходи по проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns BG05M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“ и проект №2016-BG-IA-0031 "Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС".

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 1 434 565 лв. или увеличение спрямо предходен период в размер на 363 026 лв. В счетоводната сметка са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ към 31.12.2022 г.

- 4853 Др. задълж. към държави (ПР позиц.) - Пенсии - 735 лв.

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)“ – 385 285 лв. или увеличение спрямо предходен период в размер на 33 516 лв. По счетоводната сметка са отчетени средствата за пенсии, получени от други държави и

В група II. Краткосрочни задължения са отчетени средства в размер на 186 672 лв., формирано от задължения към доставчици в размер на 158 461 лв. и други краткосрочни задължения в размер на 28 211 лв.

ОТЧЕТНА ГРУПА "ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ"

За отчитане на разходите за придобиване на активи, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи (с изключение на прилежащите към сгради и съоразения земи), инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки се използват сметките от подгрупа 607 "Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност". Спазено е изискването за балансовото признаване (капитализиране) на изписаните като текущ разход дълготрайни активи в сметки от група 22 "Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стоанска област) "Други сметки и дейности".

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Сумата в актива на баланса раздел А. **Нефинансови активи** е в размер на 1 756 461 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи - размера на отчетените активи е 1 756 641 лв., или увеличение спрямо предходната година с 762 165 лв., формирана от придобити инфраструктурните обекти на обща стойност 835 651 лв., намалена с набраната за годината амортизация в размер на 73 485 лв.

В раздел Б. Финансови активи е отразена сума в размер на 8 418 366 лв.

В група IV. В група IV. Парични средства – отразена с наличността по сметката за чужди средства, която в края на периода е в размер на 8 418 366 лв. Съгласно указания, предоставени от дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите, отнасящите се за месеца добавки за чужда помощ, подлежащи на превеждане на АСП, следва до края на месеца да се преведат по сметката за чужди средства на НОИ. Преводът на горепосочените средства от ТП на НОИ към сметката за чужди средства в БНБ се осъществява в предпоследния ден на месеца, за който се отнасят. Към 31.12.2022 г. по тази дейност са налични 8 418 366 лв.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел А. **Капитал в бюджетните предприятия** е отразена сума, в размер на 1 756 461 лв. Формирано е увеличение в нетните активи през отчетния период с в размер на 762 166 лв.

В раздел Б **Други краткосрочни задължения** е отразена сума в размер на 8 418 366 лв., представляваща налични средства към 31.12.2022 г. за изплащане на добавки за чужда помощ в размер на 8 418 366 лв.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ИВАЙЛО ИВАНОВ

